

*Товкун Людмила Вікторівна,
доцент кафедри фінансового права
Національного університету "Юридична академія імені Ярослава Мудрого",
кандидат економічних наук, доцент*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ПРИНЦИП ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Оподаткування виступає одним із основних засобів фінансового забезпечення діяльності держави. Важлива роль в процесі виваженої діяльності держави у податковій сфері належить принципам податкової системи. З введенням в дію Податкового кодексу України було забезпечено певне впорядкування нормативної бази, введено ряд новацій, які безпосередньо вплинули на реформування податкової системи. До них можна віднести законодавче закріплення принципів податкової системи. Ці принципи, закріплені в праві, являють собою раціонально обґрунтовані і перевірені практикою вимоги до податку та податкової системи в цілому. Виходячи з того, що принципи оподаткування є насамперед, вимоги, які пред'являються до податку як до правового явища і до податкової системи в цілому, законодавець у ст. 4 ПК зазначає такі: принцип загальності оподаткування; принцип рівності платників перед законом; принцип фіскальної достатності; принцип невідворотності настання визначеної законом відповідальності в разі порушення податкового законодавства

та ін. [2, ст. 4]. Враховуючи нестабільність податного законодавства, актуальним залишається питання про те, чи в достатній мірі перелік закріплених принципів і конкретних норм, в яких вони відображуються, спрямовані на розвиток суспільних відносин, на взаємозв'язок між контролюючими органами та платниками податків. На наш погляд, система принципів оподаткування могла бути більш широкою і включати в себе ще і такі податкові принципи, як стимулювання підприємницької виробничої діяльності й інвестиційної активності та ін. Наявність цих принципів можна було б віднести тільки до переваг податкової системи.

Виділяючи принцип невідворотності настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства зазначимо, що до особи, яка здійснила податкове правопорушення, застосовуються передбачені законодавством заходи юридичної відповідальності, тобто за податкові правопорушення передбачено покарання. В той же час, реалізація принципу відповідальності повинна проводитись з урахуванням дії принципу законності.

Податковий кодекс України визначив поняття податкових правопорушень та видів відповідальності за них.

Виходячи з положень законодавства України можна певним чином класифікувати правопорушення, які здійснюються у сфері оподаткування (порушення податкового законодавства):

- 1) фінансові правопорушення, одним із видів яких є податкові;
- 2) адміністративні правопорушення у сфері податків і зборів (відповідальність за скоєння яких встановлена Кодексом України про адміністративні правопорушення);
- 3) кримінальні злочини у сфері оподаткування (податкові злочини, відповідальність за скоєння яких встановлена Кримінальним кодексом України).

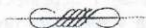
Як видно, основним критерієм такої класифікації виступає правова природа правопорушення, яка визначається тим, яким нормативно-правовим актом встановлена відповідальність за скоєне правопорушення – податковим, адміністративним чи кримінальним.

В доктрині податкового права іноземних держав к податковим правопорушенням законодавства, як правило, відносять порушення, пов'язані з несплатою різних видів податків, а також митні правопорушення. При цьому, коло податкових правопорушень в законодавстві цих країн визначається по різному. Дуже часто, податково-правові норми, які передбачають відповідальність за порушення у сфері податкових відносин, містяться у актах податкового законодавства і не виносяться в кримінальні та адміністративні кодекси [1, с. 93].

На нашу думку, більш вдалим було б розглядати податкову відповідальність як різновид фінансової відповідальності. Виходячи з того, що податкове право є складним інститутом фінансового права і представляє собою сукупність фінансово-правових норм, то фінансова і податкова відповідальність пов'язані між собою як категорії роду і виду. Ознаки, притаманні родовому поняттю фінансової відповідальності, обов'язково відображаються у видових поняттях. Відповідальність за скоєння податкових правопорушень не може знаходитись за межами фінансово-правової відповідальності.

Використані джерела:

1. Козырин А. Н. *Налоговое право зарубежных стран: вопросы теории и практики.* – М.: Манускрипт, 1993. – с. 93.
2. *Податковий кодекс України від 12.12.10 // Відом. Верхов. Ради України.* – 2011. – № 13-14, 15-16, 17.

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький університет управління та права
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників
Ліга студентів Асоціації правників України

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

збірник тез

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

м. Хмельницький
2013

Пунда О. О. Організаційно-правові аспекти використання систем інтелектуального відеоспостереження моніторинговим центром Міністерства доходів і зборів України	84
Рижук І. В. Генезис конституційно-правової відповідальності парламентаріїв	86
Розвадовський О. Б. Співвідношення правових категорій “охорона” і “захист” інформації з обмеженим доступом	88
Рудинская Т. В. К вопросу о расширении прав собственников жилых помещений	91
Сидорчук И. П. Организационные и правовые основы мониторинга законодательства	92
Сінькевич О. В. Система науки конституційного права: теоретичний аспект	94
Сіцінська М. В. Громадський контроль як основна складова політики національної безпеки	96
Сторожук І. П. Ціленаправленість як принцип місцевого управління	98
Сухарев К. А. Правовые основы участия адвоката в административном процессе ...	100
Тимофейчик Т. Н. Понятие и содержание права на занятие физической культурой и спортом	101
Товкун Л. В. Відповідальність за порушення податкового законодавства як принцип податкової системи України	103
Токар А. М. Теоретичні аспекти класифікації форм управління	105
Торманов А. В. К вопросу о понятии органа исполнительной власти	107
Трошкина Т. Н. Обязательные платежи, взимаемые в процессе внешнеторгового регулирования, как финансово-правовые инструменты	109
Тулейко Е. В. Общественная экспертиза проектов правовых актов	110
Урбанович Э. В. Избирательная система Республики Беларусь и Украины: сравнительно-правовой анализ	112
Хуткий О. В. Правові аспекти вдосконалення фінансового контролю щодо формування коштів бюджетів	114
Чвалюк А. М. Щодо необхідності обов'язкового залучення понять під час проведення виїзних податкових перевірок	116
Череватий В. В. До проблем визначення поняття “конституційний лад України” ..	118
Чувашева К. А. Развитие конституционализма в Великобритании	121
Шабуневич С. Н. К проблеме исследования института юридической ответственности государства за нарушение конституционных прав и свобод личности	122
Шамрай В. О., Демський Е. Ф., Шамрай О. В. Провадження у справах про застосування економічних, фінансових, штрафних санкцій як складова адміністративного процесу	125
Шаповал Х. О. Стан наукової розробки проблеми протидії правопорушенням у сфері власності	128
Шевчук О. В. Правова природа та ознаки Регламенту Верховної Ради України як нормативно-правового акта	130
Шелковая Н. Ю. Конституционное право граждан на судебную защиту	133
Штрахова М. В. Налоговая амнистия в системе мер по противодействию правонарушениям в налоговой сфере в Республике Беларусь	135